

BU SAYIDA:

**AB - TÜRKİYE
DOĞU ORTAKLIĞI
COVID-19
AB – BİRLEŞİK KRALLIK
TİCARET
AB KURUMLARI
ULAŞTIRMA**

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
BEIJING	tusiad.china@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Fransa, Almanya ve Birleşik Krallık liderleriyle 17 Mart tarihinde bir video görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmede:

- Covid-19 salgını ile ortak mücadele
- Suriye krizinin çözümü
- İdlib'e insani yardım
- Sığınmacı akını
- Libya'daki gelişmeler
- AB'nin durumu ve Türkiye'nin AB'yle ilişkileri ele alındı. [İnternet bağlantısı için](#)

Doğu Ortaklığı

- AB Komisyonu ve AB Dış Eylemler Dairesi AB'nin Doğu Ortaklığı politikası kapsamında 2020 sonrası için yeni politika hedeflerini içeren "18.3.2020 JOIN(2020)7" sayılı bildirme ve ekindeki çalışma belgesini kamuoyu ile paylaştı. AB belirlenen yeni hedefler ile Doğu Ortaklığı Politikası kapsamında yer alan Ermenistan, Azerbaycan, Belarus, Gürcistan, Moldova ve Ukrayna ile ticareti artırmayı, demokratik kurumları ve hukukun üstünlüğünü güçlendirmeyi, çevre ve iklim politikalarının uygulanmasını ve dijital dönüşümü teşvik etmeyi amaçlamakta.

Mayıs 2019 tarihinde AB Komisyonu tarafından Doğu Ortaklığı Politikası'nın geleceği konusuna ilişkin olarak başlatılan ve Ekim 2019'a kadar süren danışma süreci kapsamında toplanan 200'den fazla yazılı katkı, AB Komisyonu ve Dış Eylemler Dairesi'nin ortaklaşa hazırladığı 2020 sonrası için yeni politika hedeflerine içerik sağladı. AB, üye ülkeler ve Doğu Ortaklığı Politikası kapsamındaki Ermenistan, Azerbaycan, Belarus, Gürcistan, Moldova ve Ukrayna 2020 ve sonrasındaki dönemde aşağıdaki uzun vadeli politika hedefleri üzerinde birlikte çalışacak:

- Esnek, sürdürülebilir ve bütünsellik içinde işleyen ekonomiler,

- Hesap verebilir kurumlar, hukukun üstünlüğü ve güvenlik,
- Çevre ve iklim,
- Dijital dönüşüm,
- Esnek, adil ve kapsayıcı toplum.

Yukarıda sıralanan uzun vadeli politika hedefleri doğrultusunda atılması öngörülen bazı adımlar:

- AB "Yetkili Ekonomik Operatörler" in karşılıklı tanınmasına ilişkin anlaşmalar tamamlamak amacıyla ortak ülkelerle çalışmaya devam edecek.
- AB bölgedeki yeşil geçişi destekleyecek.
- Doğu Ortaklığı ülkelerinin piyasaya erişim serbestleştirme sürecine aşamalı geçiş işlemlerine devam edilecek.
- Doğu Ortaklığı ülkelerinin ekonomilerinde büyük rol oynayan KOBİ'lerin desteklenmesi için AB fonlarından yararlanılacak. Dış Yatırım Planı ve Yapısal Reform Mekanizması bu kapsamda odağa alınacak gereçler arasında yer almakta.
- AB, ortak ülkelerin Euro Ödeme Tek Alanı'na (SEPA) katılım kriterlerini karşılama çabalarını desteklemeye devam edecek.
- Ulaştırma alanında AB'nin uzun vadeli yatırım önceliklerinin odak noktasında Trans-Avrupa Ulaştırma Ağı (TEN-T) gösterge yatırım eylem planı yer alacak. Karayolu, demiryolu, liman, iç su yolları ve havaalanlarındaki temel fiziksel altyapının iyileştirilmesi de bu kapsamda yer alacak.
- AB, ortak ülkelerin enerji güvenliğini artırmalarına yardımcı olmak amacıyla yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve enerji piyasası entegrasyonu çalışmalarına katkı sağlayacak.
- Sürdürülebilir büyüme ve işleyen bir piyasa ekonomisi için önemli önkoşullardan olan iyi yönetim, demokratik kurumlar, hukukun üstünlüğü, yolsuzlukla mücadele politikaları, örgütlü suçlarla mücadele ve insan haklarına saygı alanlarında AB, Doğu Ortaklığı ülkelerine destek sağlayacak.

Doğu Ortaklığı Politikası 2009 yılında AB'nin doğu komşularıyla arasındaki ilişkileri güçlendirmek amacıyla oluşturulmuştu. Kasım 2017 tarihinde Brüksel'de düzenlenen zirvede 2020 yılına kadar 20 reform hedefinin başarılması üzerinde mutabık kalınmıştı. Toplumsal cinsiyet eşitliği, medya, stratejik iletişim konularını da içeriğine alan bu hedefler 4 alanda yoğunlaşmaktadır:

1. Güçlü ekonomi
2. Yönetişim
3. Bağlantılılık
4. Güçlü toplum

AB Azerbaycan, Gürcistan, Moldova ve Ukrayna'nın birinci; Ermenistan ve Belarus'un ise ikinci büyük ticaret ortağı konumunda bulunmaktadır. Doğu Ortaklığı'nda yer alan ülkelerin kendi aralarındaki ticaret ilişkilerinde meydana gelen artış sayesinde ticarete konu olan ürünlerin çeşitlendiği ve bu ülkelerin küresel değer zincirlerine katılımlarının da arttığı görülmektedir. Gürcistan'dan AB'ye ihracat yapan firmaların sayısında %46, Moldova'dan %48 ve Ukrayna'dan AB'ye ihracat yapan firma sayısında ise %24 artış olduğu belirtilmektedir. [İnternet bağlantısı için](#)

COVID-19

- AB Komisyonu, AB ülkelerine COVID-19 salgını ile mücadele alanında yardımcı olmak amacıyla solunum cihazları ve koruyucu maskeler gibi tıbbi ekipmanlar "birikimi" (rescEU) oluşturmaya karar verdi. İhtiyaç duyan AB ülkelerinin kullanacağı bu ortak depoda şu gereçler bulunacak:

- Solunum cihazları gibi yoğun bakım tıbbi ekipmanı;
- Yeniden kullanılabilen maskeler gibi kişisel koruyucu gereçler;
- Aşılar ve terapötikler,
- Laboratuvar malzemeleri.

Yukarıda belirtilen gereçler bir veya birkaç üye ülkede koruma altında olacak; bu ülke ya da ülkeler aynı zamanda ekipman tedarikinden de sorumlu olacak. AB Komisyonu stokların %90'ını finanse edecek.

"Acil Müdahale Koordinasyon Merkezi" ekipmanın en çok ihtiyaç duyulan yere ulaştırılmasını sağlayacak. AB geneline hizmet vermek üzere oluşturulacak tıbbi ekipman deposu için öngörülen AB bütçesi 50 milyon Euro olarak belirlendi; bu tutarın 40 milyon Euro'luk bölümü Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nin onayına tabi.

AB Sivil Koruma Mekanizmasının bir parçası olan "rescEU" afetlerden korunma, hazırlıklı olma ve müdahaleyi iyileştirme amacıyla, katılımcı devletler arasında sivil koruma alanındaki işbirliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir. AB Sivil Koruma Mekanizması'na AB ülkelerinin yanı sıra Norveç, İzlanda, Sırbistan, Kuzey Makedonya, Karadağ ve Türkiye de katılmaktadır. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Birleşik Krallık

- 31 Ocak tarihinde gerçekleşen Brexit sonrasında AB ve Birleşik Krallık arasındaki ilişkilerin gelecekte işleyeceği çerçeveyi belirleyecek anlaşmaya dair müzakereler devam ederken, AB Komisyonu anlaşma metninin ilk taslağını kamuoyu ile paylaştı. Komisyon tarafından yayınlanan taslak metin ticaret ve ekonomik işbirliği, kolluk kuvvetleri ve cezai konularda adli işbirliği, Birleşik Krallık'ın AB programlarına

katılımı ve diğer tematik işbirliği alanları dahil olmak üzere müzakere çerçeve belgesinde yer alan tüm alanları

kapsamakta. Ayrıca, ekonomik ve güvenlik işbirliğinin tüm alanlarını kapsayan kapsamlı bir çerçeve için bir de "yönetişim bölümüne yer verilmekte.

AB Komisyonu anlaşma taslak metnine ek olarak Birleşik Krallık ile AB arasında imzalanması öngörülen yeni ortaklık anlaşması kapsamında ayrı bir metin olarak "Dış Politika, Güvenlik ve Savunma İşbirliği" taslak metninin bir kısmını da kamuoyuyla paylaştı. Metne şu bağlantıdan erişilebilecek:

<https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/200318-draft-agreement-forpolssec.pdf>

16 sayfalık metinde yer alan bazı bölümler:

- Yaptırımlar alanında işbirliği,
- Bilgi paylaşımı
- Barış ve istikrarı destekleme konusunda işbirliği
- Kriz yönetimi hakkında bilgi alışverişi
- Savunma yeteneklerinin geliştirilmesi
- Konsolosluk işlerinde işbirliği
- İstihbarat paylaşımı
- AB Uydu Merkezi ile işbirliği
- Uzay çalışmaları alanında işbirliği
- Galileo ile ilgili işbirliği
- Kalkınma işbirliği

Birleşik Krallık müzakerecileri AB – Birleşik Krallık Siyasi Bildirgesi'nde özetlenen şekliyle iki taraf arasındaki gelecek dönem ilişkilerinin bazı unsurlarını kapsayan metinler sunacaklarını AB müzakere ekibine bildirdi.

AB Komisyonu tarafından kamuoyu ile paylaşılan anlaşma taslak metni ile ilgili olarak Avrupa Parlamentosu Birleşik Krallık Eşgüdüm Grubu Başkanı David McAllister bir açıklama yayımlayarak, sunulan taslak metnin Avrupa Parlamentosu'nun Şubat ayında kabul ettiği tutuma uygun bir içeriğe sahip olduğunu, kapsamlı taslak antlaşmadan ayrı bir belge halinde düzenlenmiş olsa bile, AB ve Birleşik Krallık arasında dış ilişkiler, güvenlik ve savunma alanlarında işbirliği için hükümler öneren ayrı metnin de kapsamlı bir içeriğe sahip olduğunu belirtti.

COVID-19 salgını ile ilgili gelişmeler de göz önüne alındığında, AB ve Birleşik Krallık müzakerecileri iki taraf arasındaki görüşmelere devam edebilmek için video konferans altyapısının kullanılması da dahil olmak üzere alternatif yollar araştırmaktalar. Bu yönde çalışmalar devam ederken, iki müzakere heyeti arasındaki görüşmelerin sürdürüleceği ve her iki tarafın tasarladığı yasal metinler üzerinde görüşmelerin devam edeceği açıklandı.

Müzakerelerin birinci turunun 2-5 Mart'ta Brüksel'de gerçekleştirilmesi sonrasında ikinci görüşme turunun Londra'da düzenlenmesi öngörülmüştü. Öte yandan AB

Başmüzakerecisi Michel Barnier geçtiğimiz hafta Twitter hesabından yaptığı açıklamasında Covid-19 testinin pozitif çıktığı bilgisi ile birlikte genel sağlık durumunun iyi olduğunu paylaşmıştı. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Maroš Šefčovič ile Birleşik Krallık Başbakan Yardımcısı konumundaki Michael Gove (Lancaster Dükü Kalığı Şansölyesi) AB - Birleşik Krallık Brexit Ortak Komitesi eşbaşkanları olarak, 30 Mart'ta bir video konferans görüşmesi gerçekleştirecek. AB Komisyonunun tarafından yapılan açıklamada 30 Mart'ta düzenlenecek görüşmede AB – Birleşik Krallık arasındaki gelecek dönem ilişkilerinin değil, anlaşmanın uygulanmasına dair konuların ele alınacağı belirtildi. [İnternet bağlantısı için](#)

Ticaret

- AB Komisyonu COVID-19 salgını ile mücadelede kullanılan kişisel koruyucu ekipmanların ihracatını izine bağlayan 15 Mart tarihli kararı sonrasında, ihracat izin gerekliliklerini yayımladı. AB Komisyonu ihracat yasağı olarak kabul edilmeyen ve geçici nitelikteki bu önlemlerin AB'nin uluslararası yükümlülükleri ile çelişmediğini belirtmekte.

Tıbbi ve kişisel koruyucu ekipmanların üretim değer zincirlerinin ve dağıtım ağlarının özellikle Avrupa Serbest Ticaret Birliği'nin dört üye ülkesini içerecek şekilde (Norveç, İzlanda, Liechtenstein ve İsviçre) Avrupa Birliği sınırlarının ötesinde iç içe geçmiş olduğunu değerlendiren AB Komisyonu, bu ülkelere yapılacak ihracatı, yeni uygulamaya konulan ihracat yetkilendirme şartlarından muaf tutmaya karar verdi.

Benzer bir muafiyet Andorra, Faroe Adaları, San Marino ve Vatikan ile Ek II ülkeleri olarak adlandırılan, Danimarka, Fransa, Hollanda ve Birleşik Krallık ile özel ilişkileri olan ülke ve bölgeleri de kapsayacak şekilde uygulanacak. Söz konusu değişiklikler 21 Mart 2020 tarihinden itibaren geçerli olacak.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) Küresel Salgın Uyarısı ve Müdahale Ağı'nın (GOARN) faaliyetlerine destek sağlamak veya Siyasi Kriz Entegre Müdahale Mekanizması (IPCR) tarafından eşgüdümü yürütülen eylemleri desteklemek amacıyla da istisnalar uygulanabilecek. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Kurumları

- 26 Mart'ta video konferans yoluyla gerçekleştirilecek AB Liderler Zirvesi'nde AB devlet başkanları ve başbakanları COVID-19 salgınına ilişkin AB ülkelerindeki gelişmeleri değerlendirecek. Zirve toplantısında 4 öncelikli konu ele alınacak:

- COVID-19'un yayılmasının sınırlandırılması,
- Maske ve solunum cihazları öncelikli olmak üzere tıbbi ekipmanların sağlanması,
- Aşı geliştirme çabaları dahil olmak üzere arge faaliyetleri,
- Sosyo-ekonomik gelişmeler.

Liderler ayrıca üçüncü ülkelerde mahsur kalan AB vatandaşlarına nasıl yardım edileceğine ilişkin görüş alışverişinde bulunacak.

AB liderleri 17 Mart tarihinde de aynı gündem maddelerini ele almak üzere bir görüşme gerçekleştirmiş ve virüsün küresel olarak yayılmasını sınırlamak için AB'ye zorunlu olmayan seyahatleri 30 gün süresince kısıtlamaya ve dış sınırları kapatmaya karar vermişti. [İnternet bağlantısı için](#)

- 26 Mart Perşembe günü Avrupa Parlamentosu'nda Covid-19 salgınının bireyler ve işletmelere olan etkilerinin azaltılması amaçlı ilk önlemlerin onaylanabilmesi için özel bir genel oturum düzenlenecek. Parlamento takvimine göre 1-2 Nisan'da öngörülen Genel Kurul'un öne alınması şeklinde düzenlenecek olan toplantıda ele alınacak konulardan bazıları:

- Krizin sonuçlarını ele almak için AB ülkelerine AB Uyum Fonu'ndan 37 milyar Euro tutarında kaynak aktarımı için "Corona Virüs Müdahale Yatırım Girişimi".
- AB Dayanışma Fonu'nun halk sağlığı acil durumlarını kapsayacak şekilde genişletilmesine yönelik yasal bir teklifinin görüşülmesi.
- Covid-19 salgını sonrasında havayolu şirketlerinin uçuş hatlarını kaybetmemek için yolcusuz uçuşları sürdürmelerine yol açan yasa üzerinde değişiklik yapmak amacıyla AB Komisyonu tarafından hazırlanan öneri.

Normal koşullar altında Avrupa Parlamentosu üyelerinin oy kullanmak için Parlamento çatısı altında hazır bulunmaları gerekmesine karşın, [COVID-19 salgını](#) nedeniyle uzaktan oy kullanabilmeleri için özel önlemler alınmıştı. Bu yasa tekliflerinin yürürlüğe girebilmesi için AB Konseyi tarafından da onaylanması gerekmektedir. [İnternet bağlantısı için](#)

Ulaştırma

- AB Komisyonu COVID-19 salgınının yaşandığı şu günlerde AB genelinde mal akışını sürekli kılmak amacıyla karayolu ulaşımı için pratik çözüm önerilerini sundu. AB Komisyonu yeni uygulama çerçevesinde AB çapında tedarik zincirlerinin faaliyetini sürdürebilmesini sağlamak için üye ülkelerin Trans-Avrupa ulaşım ağındaki (TEN-T) ilgili

tüm iç sınır geçiş noktalarını 'yeşil şerit' sınır geçişleri

olarak belirlenmesini ve taşınan mal ile ilgili incelemelerin, şoförün araçtan inmesine gerek bırakılmadan gerçekleştirilmesi

ve 15 dakikadan fazla uzun sürmemesinin sağlanmasını istedi. Üçüncü ülkelerde kalan AB vatandaşlarının geri dönüşü ve uluslararası yardım uçuşları için her üye ülkenin en az bir havalimanını çalışır durumda tutması gerektiği de AB Komisyonu tarafından vurgulandı. [İnternet bağlantısı için](#)

***

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 26 Mart, AB Liderler Zirvesi
- 5-7 Mayıs, AB – Batı Balkan Ülkeleri Zirvesi (Zagreb)

Konferanslar

- 28 Nisan, "Spring of Philanthropy", www.epc.eu
- 7 Mayıs, "Redefining defence in an age of disruption: is Europe up to the challenge?", www.friendsofeurope.org